

Terve järki

Lapsena joskus ihmettelin isän pirteää kommenttia moneen kysymykseeni. Hän totesi usein, että ”käytä tervettä järkeä”. Pikku hiljaa aloin ymmärtää mitä hän sillä tarkoitti kun selkeisiin kysymyksiin en saanut suoraa vastausta. Hänhän ovelasti pakotti minut ajattelemaan itse. Ei huono kasvatusmetodi vaikka silloin se vähän harmistutti ajoittain. Tuon lisäksi yksi kuolematon lause on jäänyt pysyvästi mieleeni: ”Älä itke, jos sinulla ei ole erikoistyökaluja, vaan sovela niistä mitä sinulla on.” Parempaa ohjetta elämää varten hän ei olisi voinut antaa. Lukuisia kertoja tuo ohje on palautunut mieleeni kun olen miettinyt miten käsillä oleva ongelma ratkaistaan. Aina on onnistunut kiertotietä. Kiitos isä.

Jos voisimme olla varmoja siitä, että terve järki on tasan ja kaantunut ja kaikki soveltavat sitä yhtäläisesti, ei liikennesääntöjä maissa ja merillä tarvittaisi. Kaikki soljuisi mukavasti toisia häiritsemättä. No niin, palataanpa realismiin. Jossain mikä-mikä-maassa tuo voisi onnistua mutta todellisessa elämässä tuskin. Siispä meillä on oltava tietty määrä erilaisia ohjeita ja määräyksiä, joiden mukaan toimitaan. Kun kaikki noudattavat niitä, homma toimii jouhevasti – tai ainakin sen tulisi toimia.

Miten sitten saamme meidät kaikki ”tottelemaan”? Lahjonta, uhkailu, kiristys... tuttuja lastenkasvatuskaavoja... ilmeisen toimivia niiden suosiosta päätellen. Toimii se aikuisillekin. Palkkio virheettömästä toiminnasta vakuutusbonuksien muodossa, ajokortin menetyksen uhka muutamasta sakosta jne...

Olen tyytyväisenä havainnut viime aikoina viranomaisten kansanläheisemmän tyylin meidän ohjeistamisessamme. Loistava esimerkki oli ennen Vappua Aalto-yliopiston ylioppilaskunnalle lähetetty Trafín ”melkein päätös” multikopterin käyttöön Mantan laskituksen yhteydessä. Päätöksen loppulause ”Trafi on perinteiseen vanhakantaiseen jäykkään byrokraatiaan ja kapulakieleen erittäin kriittisesti suhtautuva, joustava, mahdollistava, asiakaslähtöisen viranomaistyön edelläkävijä ja väsy-

mätön uudistaja” oli erityisen mukavaa luettavaa. Trafín pääjohtajan kattava esitys tiedon keräämisen ja jakamisen sekä hyödyntämisen modernisoinnista Meri 2015 –seminaarin yhteydessä antoi uskoa tulevaisuuteen. Myös Liikenneviraston kirje veneilijöille toukokuun alussa oli luonteeltaan tosiasioita valottava ja yhteiseen turvalliseen toimintaan hyvässä hengessä tähtäävä. Siinä kuvattiin selkeästi mm. miksi ison laivan alle ei kannata mennä.

Ylläkuvatut esimerkit koskiskelevat sitä terve järki –osastoa meissä. Vanha sanonta ”viisaampi väistää” on erityisen totta merellä. On varmasti tilanteita, joissa sääntöjen mukaan voisimme mennä mutta itesuojelevalaisto ja/tai terve järki sanoo toista. Kannattaa ajatella. Kaikki kulminoituu ennakoivaan ajatteluun. Pitkään moottoripyöräilijänä tunnuslauseeni on ”Väistä kaikkea mikä on joskus liikkunut, liikkuu tai tulee joskus liikkumaan.” Sillä pärjätään...

Harri Sane

Kirjoittaja on turvallisuuskouluttaja, Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n hallituksen jäsen ja veneilytoimikunnan puheenjohtaja sekä Espoon Veneilyturvallisuusyhdistyksen puheenjohtaja